

ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Συναντήσεις με τις Κυπριακές Αρχές με βάση το Άρθρο IV, 2009
(2009 Article IV Consultations)
Δήλωση Συμπερασμάτων του Κλιμακίου
Λευκωσία, 29 Ιουνίου 2009

ΑΝΕΠΙΣΗΜΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παγκόσμια κρίση έχει αρχίσει να επηρεάζει την Κύπρο. Μετά από μερικά χρόνια υπερθέρμανσης, την οποία χρηματοδοτούσε η πιστωτική επέκταση, η οικονομία πορεύεται προς μια απότομη επιβράδυνση που θα αναγκάσει τον ιδιωτικό τομέα, τις τράπεζες και το δημόσιο τομέα να προσαρμόσουν τους ισολογισμούς τους. Η Κύπρος ήταν σχετικά προστατευμένη από την κρίση μέχρι σήμερα, κυρίως λόγω της μικρότερης εξάρτησής της από τις εξαγωγές, τις συνετές δημοσιονομικές πολιτικές στο παρελθόν, την υιοθέτηση του ευρώ, και το στέρεο χρηματοοικονομικό τομέα ο οποίος δεν χρειάστηκε κρατική κεφαλαιουχική στήριξη. Ωστόσο, η εξανέμιση του ρυθμού μεγέθυνσης κατά το 2009-10 θα επιδεινώσει τον πιστωτικό κίνδυνο στον τραπεζικό τομέα, ο οποίος θα χρειάζεται παρακολούθηση, ενώ οι ισχύουσες δημοσιονομικές πολιτικές θα καταστούν μη βιώσιμες αν δεν γίνουν διορθωτικές κινήσεις. Οι δομικές μεταρρυθμίσεις θα είναι απαραίτητες για να υποβοηθήσουν στην ανάκαμψη και την τόνωση της αναπτυξιακής δυναμικής.

1. Η Κύπρος φαίνεται να αντιστέκεται στην παγκόσμια κρίση μέχρι στιγμής. Είναι η μόνη χώρα στη ζώνη του ευρώ που καταγράφει θετικό ρυθμό ανάπτυξης κατά το πρώτο τρίμηνο του 2009, και συγκαταλέγεται μεταξύ εκείνων των χωρών στις οποίες ο χρηματοοικονομικός τομέας δεν έχει χρειαστεί κεφαλαιουχική στήριξη από το κράτος. Η σχετικά ήπιες επιπτώσεις της κρίσης οφείλονται, εν μέρει, στις συντηρητικές πρακτικές του χρηματοπιστωτικού τομέα και την αυστηρή εποπτεία του, καθώς και στην εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου μετά την υιοθέτηση του ευρώ. Τα προηγούμενα δημοσιονομικά πλεονάσματα, το χαμηλό δημόσιο χρέος, και η από μακρού προσμενόμενη θέσπιση των συνταξιοδοτικών μεταρρυθμίσεων έχουν επίσης συμβάλει στη στήριξη της εμπιστοσύνης των επενδυτών, όπως έχει διαφανεί από την επιτυχή έκδοση κρατικών ομολόγων κατά τον Ιούνιο του 2009.

2. Ωστόσο, η οικονομία πορεύεται προς απότομη επιβράδυνση το 2009-10.

Η επιδείνωση είναι αναπόφευκτη δεδομένων των στενών δεσμών της Κύπρου με τους βασικούς οικονομικούς της εταίρους, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ελλάδα και τη Ρωσία-οι οποίοι ήδη αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Η ανάπτυξη προβλέπεται να μειωθεί απότομα σε 1/3 τοις εκατό το 2009, ακολουθούμενη από ελαφρά ανάκαμψη της τάξης του 1 τοις εκατό περίπου το 2010. Η ύφεση δεν φαίνεται πιθανή σε αυτό το στάδιο, άνκαι, λόγω της μεγάλης αβεβαιότητας που επικρατεί, μια χειρότερη έκβαση δεν μπορεί να αποκλειστεί. Η μεσοπρόθεσμη ανάκαμψη είναι δύσκολο να επιτευχθεί χωρίς τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

3. Η οικονομική επιδείνωση έχει αρχίσει να αναδεικνύει τα τρωτά σημεία της οικονομίας που έχουν δημιουργηθεί κατά τη διάρκεια της υπερθέρμανσης της οικονομίας κατά το 2007-08 η οποία χρηματοδοτήθηκε από πιστωτική επέκταση.

Ο ιδιωτικός τομέας είναι σημαντικά χρεωμένος, ενώ οι τράπεζες και τα νοικοκυριά έχουν σημαντική έκθεση στην αγορά ακινήτων η οποία βρίσκεται σε διορθωτική πορεία. Ως εκ τούτου, οι ισολογισμοί θα πρέπει να προσαρμοστούν στη νέα οικονομική πραγματικότητα. Επιπλέον, το δημοσιονομικό έλλειμμα έχει αυξηθεί κατακόρυφα λόγω της ανελαστικής πρόσφατης αύξησης των δαπανών σε συνδυασμό με τη μείωση των εσόδων. Τέλος, ένα μεγάλο έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών δεν μπορεί να είναι βιώσιμο μεσοπρόθεσμα.

4. Οι πολιτικές για το 2009-10 θα πρέπει να μετριάσουν τους βραχυπρόθεσμους κινδύνους, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα.

Με την υιοθέτηση του ευρώ έχουν περιοριστεί τα εργαλεία άσκησης οικονομικής πολιτικής, με το βάρος να πέφτει πλέον στη δημοσιονομική πολιτική, την εποπτεία του χρηματοοικονομικού τομέα και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την επίτευξη των μεσοπρόθεσμων στόχων της ανάπτυξης και της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής. Οι συστάσεις του κλιμακίου του ΔΝΤ επικεντρώνονται επομένως στον προσδιορισμό των βασικών προτεραιοτήτων για τη χάραξη πολιτικής.

Χρηματοπιστωτικός τομέας: Η πρόληψη θα είναι ευκολότερη από τη θεραπεία

5. Βασική προτεραιότητα θα πρέπει να είναι η διατήρηση της ισχύος του χρηματοοικονομικού τομέα με τη συνέχιση της ισχυρής εποπτείας και την έγκαιρη διάγνωση των κινδύνων. Με δεδομένο το μεγάλο μέγεθος του τομέα σε σχέση με την οικονομία και τα υψηλά ποσοστά συγκέντρωσης (concentration ratio) στον τομέα, προβλήματα στον τομέα αυτό μπορεί να κλιμακωθούν γρήγορα και να πάρουν συστημικές διαστάσεις, με σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομία. Ως εκ τούτου, τα μέτρα θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα στη γένεσή τους.

6. Ο χρηματοοικονομικός τομέας παραμένει στερεός, λόγω της επικέντρωσής του σε παραδοσιακές τραπεζικές δραστηριότητες, τη σημαντική εξάρτησή του από την εγχώρια λιανική χρηματοδότηση και την περιορισμένη έκθεσή του σε τοξικά στοιχεία ενεργητικού. Τόσο οι εγχώριες όσο και οι ξένες καταθέσεις παραμένουν σταθερές χάρη στην εμπιστοσύνη στο τραπεζικό σύστημα, τη σχεδιαζόμενη επέκταση της εγγύησης των καταθέσεων, καθώς και την ισχυρότερη θέση του τραπεζικού τομέα στη χώρα σε σύγκριση με άλλους τραπεζικούς τομείς στην περιοχή. Η δανειοδότηση επιβραδύνεται, λόγω αυστηρότερων κριτηρίων για την προστασία της ποιότητας του ενεργητικού των τραπεζών. Τα καταθετικά επιτόκια έχουν αρχίσει να μειώνονται, αφού οι ανησυχίες για τη ρευστότητα έχουν υποχωρήσει.

7. Οι τράπεζες, οι εποπτικές αρχές και οι αρμόδιοι για χάραξη πολιτικής αντέδρασαν κατάλληλα στην κρίση. Οι τράπεζες αναδιαρθρώνουν τους ισολογισμούς τους με αύξηση της επιτοκιακής ψαλίδας για τη διατήρηση της κερδοφορίας τους, με ενίσχυση του κεφαλαίου, με εξασφάλιση της χρηματοδότησης και με ενίσχυση της διαχείρισης των κινδύνων. Οι εποπτικές αρχές έχουν αυξήσει την επαγρύπνησή τους ενώ υπό επεξεργασία βρίσκονται βελτιώσεις όσον αφορά το εποπτικό πλαίσιο. Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στην εφαρμογή των οδηγιών της ΕΕ και των συστάσεων του ΔΝΤ για το Πρόγραμμα Αξιολόγησης του χρηματοπιστωτικού τομέα του έτους 2008. Η ενίσχυση της χρηματοδότησης για την εγγύηση των καταθέσεων είναι

καθησυχαστική. Η ύπαρξη νομικού πλαισίου για τα καλυμμένα ομόλογα τραπεζών θα πρέπει να υποβοηθήσει στην πρόσβαση στις διευκολύνσεις ρευστότητας της ΕΚΤ και ως εκ τούτου θα πρέπει να υλοποιηθεί ταχέως. Το σχέδιο νόμου για τη διαχείριση των κρίσεων θα πρέπει να ενισχύσει τις αρχές στην προληπτική αντιμετώπιση των προβλημάτων ρευστότητας ή αφερεγγυότητας.

8. Άνκαι οι δείκτες ευρωστίας των τραπεζών είναι πιθανό να εξασθενήσουν περαιτέρω, οι κίνδυνοι φαίνεται να είναι διαχειρίσιμοι. Η κερδοφορία του τραπεζικού τομέα καθώς και τα κεφαλαιουχικά αποθεματικά έχουν μειωθεί, ενώ έχουν αυξηθεί τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (Non performing loans - NPLs.) Οι δείκτες αυτοί είναι πιθανόν να επιδεινωθούν περαιτέρω, αλλά οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress tests) υποδηλώνουν ότι οι κίνδυνοι παραμένουν συγκρατημένοι. Οι κίνδυνοι σε σχέση με τους αντισυμβαλλομένους και τη μεταδοτικότητα των επιπτώσεων της κρίσης στο διεθνές περιβάλλον έχουν επίσης μειωθεί, σε συνάρτηση με τη βελτίωση των παγκόσμιων χρηματοοικονομικών συνθηκών. Στο μέλλον, ο πιο σημαντικός κίνδυνος για τη χρηματοοικονομική σταθερότητα προέρχεται από την επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος, δεδομένου ότι υπάρχει σημαντική μόχλευση (leverage) στον ιδιωτικό τομέα και τα δανειοδοτικά χαρτοφυλάκια των τραπεζών είναι σχετικά νέα.

9. Θα υπάρχει συνεχής ανάγκη για ισχυρή εποπτεία και για ενίσχυση της διασυννοριακής συνεργασίας. Η φήμη της Κύπρου ως χρηματοοικονομικό κέντρο εξαρτάται από τον αποτελεσματικό και ανεξάρτητο έλεγχο της Κεντρικής Τράπεζας. Άνκαι ο κίνδυνος ρευστότητας μπορεί να αυξηθεί ως αποτέλεσμα των διεθνών εξελίξεων, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) θα επωφεληθεί από τις πρωτοβουλίες της ΕΕ σχετικά με την παρακολούθηση των εξελίξεων στην τραπεζική χρηματοδότηση, τα διασυννοριακά ανοίγματα, και τη διαχείριση του κινδύνου των αντισυμβαλλομένων. Η Κεντρική Τράπεζα θα μπορούσε να αυξήσει προληπτικά τα απαιτούμενα κεφάλαια λόγω της αναμενόμενης επιδείνωσης της ποιότητας ενεργητικού και του κινδύνου ρευστότητας, γεγονός που μπορεί να καθυστερήσει προγραμματισμένες πληρωμές μερίσματος. Το μέγιστο επιτρεπτό ποσοστό χρηματοδότησης (loan to value ratio) για τις δεύτερες κατοικίες μπορεί να χρειαστεί να επανεξεταστεί σε συνάρτηση με την εξέλιξη των τιμών των ακινήτων. Η επίσπευση της διαδικασίας ρευστοποίησης των υποθηκών θα διευκολύνει την ταχύτερη διόρθωση των τιμών και την προσαρμογή των τραπεζικών ισολογισμών. Συμμετοχή σε Εποπτικά Κολλέγια, ως εποπτική αρχή για

θυγατρικές τράπεζες που λειτουργούν στην Κύπρο αλλά και ως εποπτική αρχή τραπεζών που έχουν την έδρα τους στην Κύπρο, μέχρι το τέλος του 2009 θα πρέπει να ενισχύσει τη διασυννοριακή εποπτεία.

10. Υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω βελτίωση της εποπτείας και του δικτύου ασφαλείας. Το πλαίσιο ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) θα πρέπει να διευρυνθεί ώστε να περιλαμβάνει ευρύτερη κάλυψη των ιδρυμάτων (συμπεριλαμβανομένων των συνεργατικών) και των κινδύνων. Η βελτίωση της παρακολούθησης και η διασταύρωση των αποτελεσμάτων, καθώς και η βελτίωση των στατιστικών στοιχείων της CYSTAT για τα ακίνητα και το δανεισμό των νοικοκυριών θα συμβάλει στην αξιολόγηση των κινδύνων. Πρόσθετοι πόροι θα απαιτηθούν για τις εποπτικές αρχές του χρηματοοικονομικού τομέα και για τις αξιολογήσεις της χρηματοοικονομικής σταθερότητας. Σε μεσοπρόθεσμη βάση, μια ενιαία εποπτική αρχή για όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Κύπρο θα μπορούσε να ενισχύσει την αποδοτικότητα και να καθιερώσει τον επί ίσοις όροις ανταγωνισμό. Με δεδομένο τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα του χρηματοπιστωτικού τομέα στην Κύπρο, μια πιο ολοκληρωμένη εποπτική δομή με έδρα την ΚΤΚ θα ήταν προτιμότερη από την υφιστάμενη τομεακή προσέγγιση. Η συνέχιση του έργου της ΕΕ για την ενίσχυση του πλαισίου διαχείρισης των κρίσεων (συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων εγγύησης των καταθέσεων) αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω την ετοιμότητα των κυπριακών αρχών να δράσουν.

Δημοσιονομική πολιτική: Ο δημόσιος τομέας πρέπει να λειτουργεί μέσα σε όρια που του επιτρέπουν να είναι βιώσιμος

11. Το κλιμάκιο του ΔΝΤ υποστηρίζει τους επιθυμητούς δημοσιονομικούς στόχους της κυβέρνησης για τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος κάτω από το 3 τοις εκατό του ΑΕΠ το 2009-10 και για επίτευξη ενός ισοσκελισμένου προϋπολογισμού μεσοπρόθεσμα. Για μια μικρή ανοικτή οικονομία όπως η Κύπρος, η δημοσιονομική επέκταση για την υποστήριξη της ανάπτυξης έχει λιγότερες πιθανότητες να είναι αποτελεσματική, λόγω της υψηλής ελαστικότητας των εισαγωγών. Καθώς οι αγορές αναγνωρίζουν τη διαφοροποίηση των κινδύνων μεταξύ χωρών, ακόμη και εντός της ζώνης του ευρώ, ο δημοσιονομικός πολλαπλασιαστής μπορεί να γίνει αρνητικός αν τα μεγάλα ελλείμματα μειώσουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών ως προς τη δημοσιονομική βιωσιμότητα. Μια συντηρητική δημοσιονομική πολιτική θα ήταν, από την άλλη

πλευρά, βοηθητική στη διατήρηση της εμπιστοσύνης στο χρηματοπιστωτικό τομέα, με τη βελτίωση της ικανότητας των δημοσίων οικονομικών να απορροφήσουν τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που μπορεί να προκύψουν από το χρηματοοικονομικό τομέα (contingent liabilities) και να διατηρήσουν την αξιοπιστία των κρατικών εγγυήσεων.

12. Οι τρέχουσες πολιτικές θα πρέπει να ενισχυθούν σημαντικά ώστε να επιτευχθούν οι κυβερνητικοί στόχοι. Με βάση τις προδιαγραφόμενες δαπάνες υπολογίζουμε ότι το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα φθάσει το 3,9% του ΑΕΠ το 2009, μια απότομη ανατροπή από τα πλεονάσματα του 2007-08. Χωρίς σημαντική διόρθωση πορείας κατά το 2009-10, αυτό θα μπορούσε να είναι η αρχή ενός επεκτεινόμενου χρεωστικού-ελλειμματικού κύκλου που σύντομα θα καταστεί μη βιώσιμος. Το κλιμάκιο του ΔΝΤ εκτιμά ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα θα πρέπει να μειωθεί κατά περίπου 1/2 – 3/4 τοις εκατό του ΑΕΠ το χρόνο για να επιτευχθεί ο στόχος της ίδιας της κυβέρνησης για ισοζυγισμένο δημοσιονομικό προϋπολογισμό στο μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

13. Οι προτεραιότητες για τις δαπάνες που ανακοινώθηκαν είναι κατάλληλες. Ωστόσο τα μέτρα κινούνται προς την αντίθετη κατεύθυνση. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας, η κυβέρνηση προτίθεται να περιορίσει τη δημόσια κατανάλωση, ενώ δίδει έμφαση στις επενδύσεις που αυξάνουν την παραγωγικότητα, στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και στις κοινωνικές δαπάνες. Τα μέτρα που έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα αφορούν την πλευρά των εσόδων, με σχετικά μικρά και προσωρινά αποτελέσματα στο δημοσιονομικό έλλειμμα. Τα μέτρα που αφορούν τις δαπάνες, όπως για παράδειγμα, τα προβλεπόμενα σχέδια προσλήψεων και οι μισθολογικές αυξήσεις, καθώς και τα μη στοχευμένα μέτρα κοινωνικής στήριξης προηγούμενων ετών, θα αυξήσουν τη δημόσια κατανάλωση σε μόνιμη βάση. Από την άλλη, οι επενδύσεις που αυξάνουν την παραγωγικότητα καθυστέρησαν να ξεκινήσουν και οι σχεδιασμοί για την επίσπευση των εγκρίσεων για ιδιωτικές επενδύσεις δεν αποδείχθηκαν αποτελεσματικοί.

14. Η προσαρμογή της δημοσιονομικής πολιτικής θα πρέπει να βασίζεται στη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης, ιδίως των δαπανών για μισθούς που αντιπροσωπεύουν το ένα τρίτο των συνολικών δαπανών. Ο έλεγχος στις προσλήψεις και τις αυξήσεις των μισθών, καθώς και μια πιο αποτελεσματική χρήση των δημοσίων υπαλλήλων στο πλαίσιο μιας ευρύτερης μεταρρύθμισης της

δημόσιας διοίκησης θα ήταν επιθυμητή. Ενδεχόμενα να έφτασε ο χρόνος για να διευρυνθεί η έννοια της ευελιξίας-ασφάλειας (flexicurity) από τον ιδιωτικό προς το δημόσιο τομέα. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να ελέγχουν τις δαπάνες για μισθούς, να απαμβλύνουν τη μειονεκτική θέση του ιδιωτικού τομέα στην αγορά εργασίας λόγω «εκτοπισμού» του από το δημόσιο τομέα (reduce crowing out), να βελτιώνουν την κοινωνική συνοχή και να αυξάνουν την παραγωγικότητα. Για την περαιτέρω ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της προστασίας του κρατικού προϋπολογισμού, τα κοινωνικά μέτρα στήριξης θα πρέπει να έχουν ως στόχο να βοηθήσουν αυτούς που πραγματικά έχουν ανάγκη. Μη στοχευμένα μέτρα που εφαρμόστηκαν το 2008, ενδεχόμενα να χρειαστεί να επανεξεταστούν. Ουσιώδους επίσης σημασίας είναι η αναστροφή των προσωρινών μέτρων στήριξης της οικονομίας όταν αυτή ανακάμψει. Ένα μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο με στόχο τη συγκράτηση των δαπανών σε επίπεδα κάτω από την ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ και τον έλεγχο της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα θα πρέπει να εφαρμοστεί.

15. Η διαχείριση των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού και των ρευστών πόρων του δημόσιου τομέα θα πρέπει να βελτιωθεί. Αυτό θα πρέπει να ενισχυθεί από τη λογιστική διαφάνεια για ενδεχόμενες υποχρεώσεις (contingent liabilities) που θα πρέπει να παρακολουθούνται προσεκτικά, ώστε τα συνολικά ανοίγματα να μην επιδεινώνονται με ταχείς ρυθμούς όταν οι οικονομικές συνθήκες χειροτερεύουν. Τα κρατικά σχέδια εγγυήσεων / μεταβιβάσεων θα πρέπει να αποσκοπούν στην προστασία του ανταγωνισμού και στην ελαχιστοποίηση του λεγόμενου ηθικού κινδύνου ή κινδύνου εφησυχασμού (moral hazard), καθώς και στην ελαχιστοποίηση του προβλήματος της λεγόμενης δυσμενούς επιλογής (adverse selection).

16. Η εφαρμογή των από πολλού αργοπορημένων μεταρρυθμίσεων των συνταξιοδοτικών συστημάτων είναι αξιόπαινη. Ωστόσο, πρόσθετες μεταρρυθμίσεις ενδεχόμενα να χρειαστούν στο μέλλον για τη μείωση των δημοσίων δαπανών. Οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνουν αυξήσεις των εισφορών, θέτουν αυστηρότερα κριτήρια καταλληλότητας και έχουν ως στόχο τη δημιουργία ανεξάρτητου φορέα για τη διαχείριση των στοιχείων του ενεργητικού. Τα πραγματικά αποθεματικά συσσωρεύονται στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με περιοδικές αξιολογήσεις της βιωσιμότητας του Ταμείου και τη λήψη των απαραίτητων διορθωτικών μέτρων. Πρόσθετες μεταρρυθμίσεις που θα καταστούν αναγκαίες με την πάροδο του χρόνου είναι: η αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης στο επίπεδο που ισχύει σε άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ, σύνδεση των

παροχών με τις τιμές ώστε να μειωθούν οι πιέσεις για αυξημένες δαπάνες, και καλύτερη ευθυγράμμιση των δημόσιων και ιδιωτικών συνταξιοδοτικών ωφελημάτων.

Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις: Η υλοποίηση των σχεδίων δράσης θα είναι καθοριστικής σημασίας.

17. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας θα βοηθήσει στην ανάκαμψη και την ενίσχυση του δυναμικού ρυθμού μεγέθυνσης της οικονομίας. Η Κύπρος παραμένει ελκυστική σε ξένους επενδυτές λόγω στρατηγικών, ιστορικών, θεσμικών και οικονομικών πλεονεκτημάτων. Επίσης, η χώρα κερδίζει ανταγωνιστικότητα στον ευρύτερο τομέα των υπηρεσιών. Ωστόσο, η μεταποίηση και ο τουρισμός αντιμετωπίζουν προβλήματα ανταγωνιστικότητας, και η αύξηση των μισθών έχει ξεπεράσει την αύξηση της παραγωγικότητας. Η Κύπρος θα πρέπει επίσης να αντικαταστήσει τις απολεσθείσες θέσεις εργασίας στον τομέα των κατασκευών.

18. Οι προτεραιότητες και τα σχέδια στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων είναι κατάλληλα. Ωστόσο, η εφαρμογή είναι αργή. Μια βασική προτεραιότητα πρέπει να είναι η μείωση της γραφειοκρατίας και η βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος, για να βελτιωθεί η παραγωγικότητα του δημόσιου τομέα. Σχέδια για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τις υπηρεσίες μέχρι το τέλος του 2009 είναι ευπρόσδεκτα.

19. Οι αυξήσεις των μισθών πρέπει να ευθυγραμμιστούν με την παραγωγικότητα. Ο μηχανισμός Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής των μισθών (ATA) παρεμποδίζει την ανταγωνιστικότητα. Εναλλακτικά μέτρα θα μπορούσαν να εξεταστούν για τον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων, για παράδειγμα, με την πιο αποτελεσματική στόχευση της ATA. Μέχρι να τροποποιηθεί ο μηχανισμός της ATA, θα ήταν σημαντικό να διατηρηθεί ο πληθωρισμός υπό έλεγχο με την αύξηση της παραγωγικότητας, μέσω διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Στο πλαίσιο αυτό, η προθυμία των εργατικών συντεχνιών, της κυβέρνησης και των επιχειρήσεων να συναινέσουν σε μείωση των μισθών, με βάση το μηχανισμό της ATA κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2009, είναι ευπρόσδεκτη.

*

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις αρχές για τις γόνιμες συζητήσεις και τη ζεστή φιλοξενία τους.
